

Kultura ljekovitog bilja

Ivica Košak, dipl. inž.,
Wiesbaden 13. siječnja 2011.

Arheološko nalazište u Iraku (50000 p.n.e.)

uz ostatke
pračovjeka
pronađene biljne
vrste koje se i
danас primjenjuju
(stolisnik, sljez,
kičica...)

U potrazi za hranom čovjek je spoznao
ljekovita i otrovna svojstva biljaka koje
su ga okruživale

MEZOPOTAMIJA
5000 god. p.n.e.
mezopotamsku
kulturu razvijaju
Sumerani, svećenik i
liječnik i ljekarnik
liječenje bazirano na
vračanju i iskustvu

- Medicinski tekst na 660 pločica s podacima o lijekovima biljnog i životinjskog podrijetla Spominju se datulja, smokva, med, luk, ječam, lan, čempres, cedrovina, hrastovo lišće...
- Ekstrakciju su provodili vodom, mlijekom, kvascem i uljem

**Glinena pločica (15x8 cm
2200.-2100. p.n.e.), (Irak)**
*najstariji liječnički
priručnik tj. najstarija
poznata recepturna knjiga
sumerski liječnik urezao 12
recepata za masti i lijekove
za unutarnju primjenu*

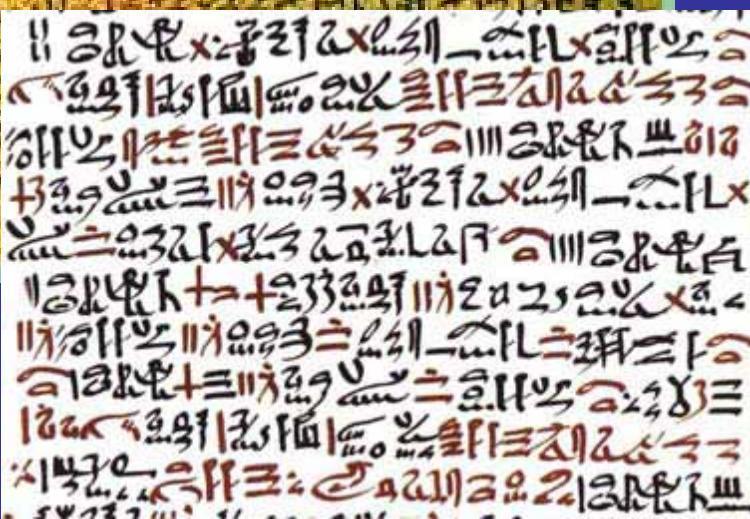
Babilonci su se zanimali za uzgoj
ljekovitog bilja.

U 8 st. p.n.e. imali su botanički vrt s
biljnim vrstama iz 67 rodova.

EGIPAT

- Egipatska medicina dosegla je vrhunac 2000. p.n.e.
- **PAPIRUS EBERS** (1550. p.n.e.) ima najveću vrijednost (20,23 m dug, 30 cm širok) glavna knjiga staroegipatske medicine i farmacije knjiga o pripremanju lijekova za sve bolesti napisana na hijeratskom pismu u svrhu učenja recepti svrstani prema bolestima sadrži nazive nekoliko stotina ljekovitih biljaka

KINA

Car Shen-nung (2838.-2698. p.n.e.)

- prvi sakupljač ljekovita bilja “božji ratar”

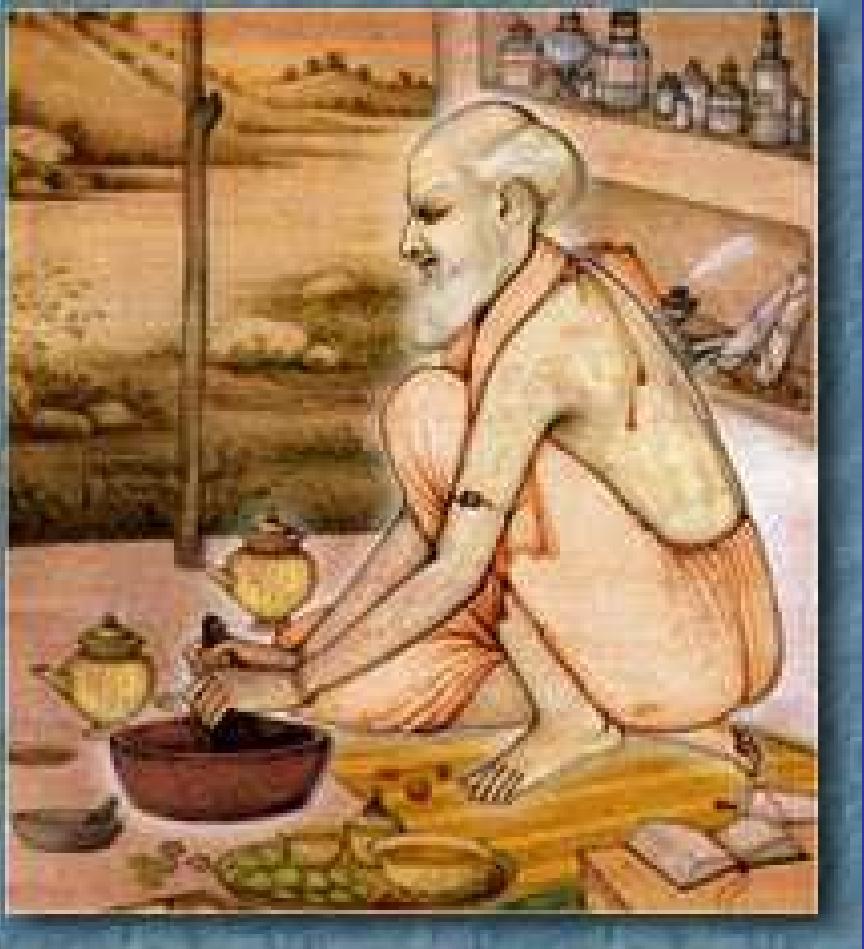
Knjiga PEN TS'AO KAN MU (1578. n.e.)

11000 recepata

1892 ljekovita sredstava 1160 ilustracija

Li Shizhen (1518.~1593.)

INDIJA

- Brahamsko razdoblje (800. BC – 1000.) temeljeno na vedskom znanju
- ČARAKA-SAMHITA opisuje više od 200 ljekovitih droga razvrstanih prema terapijskom učinku
- SUŠRUTA-SAMHITA opisuje 760 ljekovitih biljaka smatraju je ljekarničkom knjigom i farmakopejom drevne Indije

IRAN I ARPSKE ZEMLJE

Ibn Sina (arap. ابن سينا), punim imenom Abu Ali al-Husain ibn Abdallah Ibn-e Sina, poznat i kao Avicena, vodeći je islamski filozof i neoplatonist.

"Kanon medicine" (Al-Qanun fi al-Tibb)

standardno djelo
na većini
srednjovjekovnih
učilišta i "Knjiga
ozdravljenja"
(*Kitab aš-Šifa*),
filozofska i
znanstvena
enciklopedija.

El Libro de las triacas (Kitâb al-diriyâq)

Traducción árabe del Libro de la Triaca, de Galeno. Representa múltiples plantas y un farmacéutico recogiendo la resina de un árbol (Ms árabe 2964, Biblioteca Nacional de París)

Mithridates VI. (* 132 p.n.e. † 63 p.n.e.), kralj Pontusa u Maloj Aziji, imao razloga da se boji otrova i napada vlastite obitelji kai i iz okoline, jer je vjerojatno kao tinejdžer otrovao oca i majku da bi došao na vlast. Uz pomoć svog osobnog liječnika, sastavio je recept za sirup do 54 sastojaka, uključujući i "čarobne" sastojake kao što su krv patke, zmije i meso žabe. Arapski (perzijiski) ljekarnici dodaju i opijum. Recept je dalje razvijan i pod različitim nazivima poznat kao eliksir do danas.

Zutaten:

Anis	<i>Pimpinella anisum</i>
Chinastechwinde	<i>Sapunaria chinensis</i>
Fenchel	<i>Foeniculum vulgare</i>
Ingwer	<i>Zingiber officinale</i>
Mönchspfeffer	<i>Vitis agnus castus</i>
Galgant-Alpinie	<i>Alpinia galanga</i>
Galgantwurzel	<i>Alpinia officinarum</i>
Gelbwurzel	<i>Curcuma longa</i>
Gewürznelke	<i>Jambosa caryophyllus</i>
Hirse	<i>Panicum miliaceum</i>
Honig	<i>Mel</i>
Indigo	<i>Indigofera tinctoria</i>
Kardamom	<i>Elettaria cardamomum</i>
Katappenbaum	<i>Terminalia citrina</i>
Kebebenpfeffer	<i>Piper cubeba</i>
Kokosnuß	<i>Cocos nucifera</i>
Koriander	<i>Coriandrum sativum</i>
Kümmel	<i>Carum carvi</i>
Schwarzkümmel	<i>Nigella sativa</i>
Muskatblüte	<i>Arillus Myristicæ</i>
Mastix	<i>Pistacia lentiscus v. chia</i>
Muskatnuß	<i>Myristica fragrans</i>
Kirschpflaume	<i>Prunus cerasifera</i>
Myrobalane	<i>Myrobalanus chebulus</i>
Myrrhe	<i>Commiphora myrrha</i>
Orangenblüten	<i>Citrus aurantium</i>
indisches Nullgras	<i>Cyperus scariosus</i>
Pfeffer	<i>Piper nigrum</i>
Piment	<i>Peperomia officinalis</i>
Pomeranzenschalen	<i>Citrus bergamia</i>
Rhabarber	<i>Rheum officinale</i>
Röhrenkassie	<i>Cassia fistulosa</i>
Safran	<i>Crocus sativus</i>
Senf	<i>Brassica nigra</i>
Senna	<i>Cassia angustifolia</i>
Süßholz	<i>Glycyrrhiza glabra</i>
Vanille	<i>Vanilla planifolia</i>
Zimt	<i>Cinnamomum zeylanicum</i>
Zyperngras	<i>Cyperus rotundus</i>

سندان

شمر

درک

زندگانی

شیرین

دیار

بال

جیول

کانل

کارانیل

داری

کابو

کاکنل

ساری

کابه

ہندستان

چیز

کیشیز

کیمیون

چورکوتو

ساقیز

ہندستان

چیز

کارا

میرسا

پرتقال

کارابیبر

ینیباهار

پرتقال

رانت

سافران

هاردل

سینامکی

میانبالی

وانیلیا

تارچن

توپلاک

IDSTEIN 1009.

AUSLÄNDERBEIRAT DER STADT IDSTEIN

Gesundheitstage Idsteiner Land, 26. und 27. September, Stadthalle Idstein von 10:00 bis 18:00 Uhr

ZIVILISATIONSKRANKHEITEN RECHTZEITIG ERKENNEN UND RICHTIG BEHANDELN ZUR VERMEIDUNG SCHWERER FOLGEN.

Übergewicht, hohen Blutdruck, erhöhten Blutzucker oder zu hohe Blutfette einfach feststellen und Handlungsbedarf erkennen.

YAŞAM TARZI HASTALIKLARI ÖNCEDEN TANIMAK VE DOĞRU TEDAVİ'Yİ UYGULAMAK İÇİN.
Aşırı kilo, yüksek tansyon, seker hastalığı veya kan lipiti (kolesterol) tespit edip tedaviyi uygulamak.

BOLJE SPRIJEČITI NEGO LIJEČITI!

Pazite na svoj tlak, šećer ili holesterin i ustanovite kada Vam je potrebna pomoć.

БОЛЕЗНИ ЦИВИЛИЗАЦИИ СВОЕВРЕМЕННО ВЫНОСЯТ ПРИГОВОР И ПРАВИЛЬНО ОБРАЩАЮТСЯ ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ТЯЖЕЛЫХ СЛЕДУЮТ.

Избыточный вес, высокое кровяное давление, повышенный кровавый сахар или слишком высокие крововые жиры просто устанавливают и узнают требование действия.

ENFERMEDADES DE CIVILIZACIÓN A TIEMPO RECONOCEN Y BIEN TRATAN A LA EVITACIÓN DE CONSECUENCIAS PESADAS

El exceso de peso, la tensión arterial alta, azúcar de sangre aumentado o lípidos de sangre demasiado altos simplemente constatan y reconocen necesidades de acción.

Apotheke im Emstal

Dr. Asghar Fassih
Inhaber

Schwalbacher Str. 20
65529 Waldems-Esch

Tel.: 06126 - 51615
Fax: 06126 - 51619

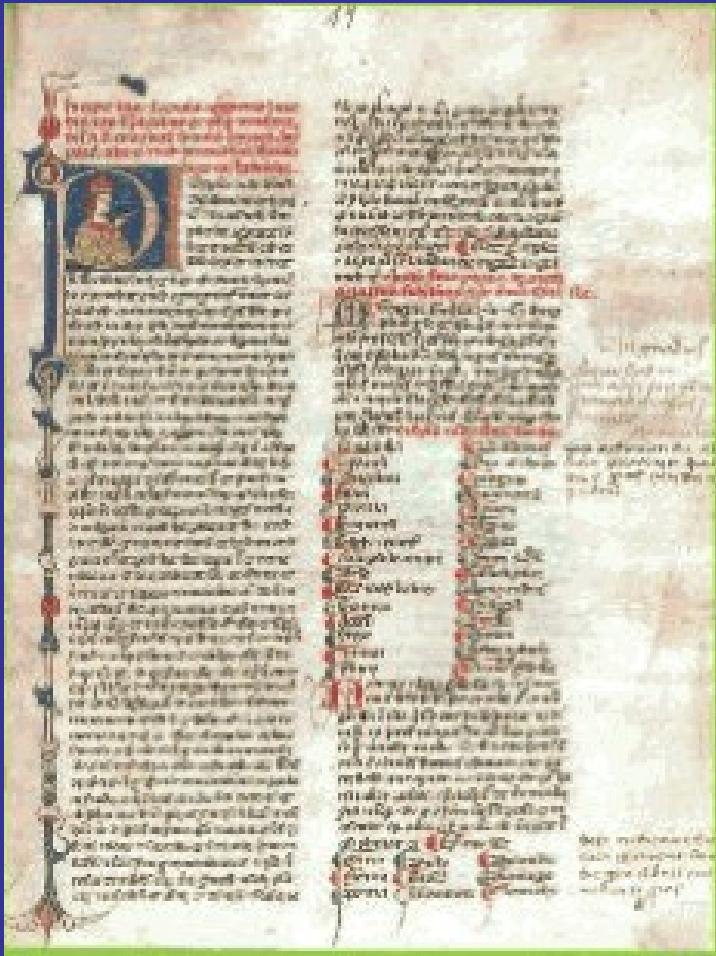
Email: fassih@arcor.de

MIGRANTEN AUF DEM WEG ZUR GESUNDHEIT

Eine Informationsveranstaltung im Rahmen der Ausstellung GESUNDHEITSTAGE IDSTEINER LAND für ausländische Mitbürger zu grundsätzlichen Aspekten der Gesundheit und der medizinischen Versorgung. Unser Ziel ist die Information und die Gewinnung von engagierten MigrantInnen als interkulturelle GesundheitsmediatorInnen.

Do Not Be Ignorant!

„Aggregator“ (Pseudo-Serapion) Ali Ibn al-Husain Ibn al-Wafid (997.-ca.1074.)

- Latinski prijevod
Abrahama od
Tortose “*Liber
Serapionis
aggregatus in
medicinis
simplicibus*”

Uporedni nazivi biljaka iz latinskog prijevoda al-Wafidove

“Liber Serapionis aggregatus in medicinis simplicibus”

Manis.	Hilmi amigdale.
Sermentaria.	Hilium amigdalum.
Libano ē arbor populi.	Lingua bona.
Cantio.	Libanum.
Orodus.	Libano.
Urtica domestica.	Libano.
Urtica asperula.	Libobodia.
Urtica.	Liobe.
Urtica.	Liobib.
Urtica.	Liocel.
Urtica vulpis.	Liola species etia.
Urticaria cana.	Liola.
Urticaria.	Li fum. eti. medicine.
Urticaria.	N umeratio medicinarum que sunt frigide et secce in primo grade.
Urticaria.	Bananum nardi.
Urticaria.	Folium mire.
Urticaria.	Rub mire.
Urticaria.	Abantidabon.
Urticaria.	Baccharis.
Urticaria.	Bellid.
Urticaria.	Baba.
Urticaria.	Cattanea.
Urticaria.	Spiraea alba.
Urticaria.	Bardot.
Urticaria.	Vuncus.
Urticaria.	Bidar. Cardo.
Urticaria.	Clitell.
Urticaria.	Indi.
Urticaria.	Leboul.
Urticaria.	Sem.
Urticaria.	Oleum rostatum.
Urticaria.	Sem. et capit. tro.
Urticaria.	Anna rosacea.
Urticaria.	Blanca.
Urticaria.	Lapadum.
Urticaria.	Epanica. Miris.
Urticaria.	Poquidida.
Urticaria.	Zaratoib.
Urticaria.	Barba byrdina.
Urticaria.	Robile.
Urticaria.	Obecbil. demeba. et Cyffilio.
Urticaria.	Palma.
Urticaria.	Bacillis.
Urticaria.	Caffilio.
Urticaria folia.	Hartmen.
Urticaria.	Gado.
Urticaria.	Saderus. Sult.
Urticaria.	Spela. Wain.
Urticaria.	Robus.
Urticaria.	Obos rubi.
Urticaria.	Larsamus.
Urticaria.	Cannabis.
Urticaria.	Obalagranata.
Urticaria.	Succababa et cil.
Urticaria.	Oream.
Urticaria.	Obosa celid.
Urticaria.	Lionia.
Urticaria.	Acanth.
Urticaria.	Saltz.
Amigdala.	Amigdala amara.
Amigdala.	Borboramigdale.

»Liber de simplicibus Benedicti Rinij«

1415.

Jedan od najstarijih leksikografskih radova iz tog prvog doba (15. i 16. stoljeće) naše leksikografije jeste golem botanički arapsko-grčko-latinsko-hrvatski rječnik (*Liber de simplicibus*) koji se čuva u Veneciji. Donedavna se autorstvo toga rječnika pripisivalo mletačkom liječniku Benedictu Riniju i njegovo pisanje stavljalo se u 1415, ali je sada utvrđeno, da ga je oko 1449 pisao u Zadru zadarski liječnik *Nicolò Roccabonella*. Kako ovo djelo donosi uz tekst i slike pojedinih biljaka, ono je naš prvi slikovni rječnik.

- U knjizi *Liber de simplicibus*, sa slikama pojedinog bilja dodana su imena u različitim jezicima, pa i u hrvatskom, dakako vrlo stara imena, kao: zvončac, dabčac, žultenica, podsolnac, mačur, oralj — nokat, pasje mliče, tkunja, volči bob, telsti koren, bulče jabolka i sl.

Hrvatsko biljno nazivlje

Analiza hrvatskog
biljnog nazivlja u djelu
Liber de simplicibus
Benedicti Rinij

HRVATSKO BILJNO
NAZIVLJE
ANALIZA
HRVATSKOG
BILJNOG NAZIVLJA
U DJELU
LIBER DE
SIMPLICIBUS
BENEDICTI RINIJ

Horn des heyls Menschlichen Wissens.

Der

KRÄUTERBUCH

Des Edlen und Hochgelehrten Herrn

BARTHOLOMÆI Carrichters/

Weyland der Röm. Kaiserl. Maj. Maximiliani desß Andern / Leib.

Medici. und Hess. Doctoris:

Darinn die Kräuter des Teud-

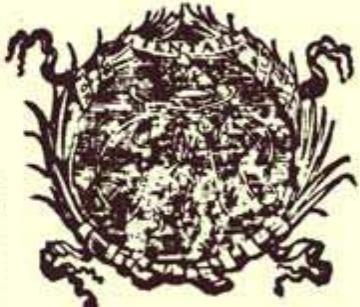
schenlands/ auf dem Liecht der Natur/nach
richter arden hummelischen Einflus.
jungen beschriben.

Durch Philomusum Anonymum assen
Liechhaberen der Teudischen Gewächs zu
einem Ermpel/ dardurch er andern weiter
zu jenen Ursach und Zeikung geben
wollen.

Nachmals durch Doctorem Toxiten

allen Medicis, Pharmacopeis, und Chyrurgis,
sach andern jagsällen Teud geben.

Mit Kaiserlicher Mayestat Freyheit
mit jenen Japa.

Cedrust zu Frankfurt am Main/

In Verlegung Thomae Matthiae Göckens Zel. hindelaßener Eiden.

M. D C. II.

Iz samostanskih
knjižnica 16. i 17. st.

Pedanius Dioskorid, 1. Stoljeću n.e. opisuje u 7 knjiga, sve poznate lijekove antičkog svijeta, učinak od preko 500 biljaka na vlastitu intuiciju i iskustva. Ovaj rad je bio u 17. stoljeću neopoziva osnova lijekova i farmakologije.

KARLOBAŠKE LJEKARUŠE

RASPRAVE I GRAĐA
ZA POVIJEST ZNANOSTI

KNJIGA 9

ZAGREB, 2009

KNJIGE OD LIKARIJE

FAKSIMIL I OBRADA DVIU LJEKARUŠA
PISANIH HRVATSKOM CIRILICOM

RASPRAVE I GRAĐA
ZA POVIJEST ZNANOSTI

KNJIGA 10

ZAGREB, 2010

Izvorne hrvatske ljekaruše do 15. stoljeća
nisu sačuvane.

Prva karlobaška ljekaruša, po svom
zapisničaru nazvana Pribimnićeva (redovnik,
seoski svećenik?), napisana je godine 1603.
na ikavskom području.

Ima 31 ispisano stranicu, formata 19 x 23
cm, s 5.000 riječi i 20.000 znakova.

Najstariji do sad poznat rukopis medicinskog sadržaja u Hrvatskoj je jedan pergamenSKI fragment (napisan dalmatinskom beneventanom) iz djela ***Etymoligiarum sive ... Isidora*** Seviljskog iz 10./11. stoljeća.

Čuva se u Dubrovniku.

Enciklopedijsko djelo Isidora od Seville (560.-636.), Etymologiarum sive Originvm libri XX napisano je oko 623. (630. ?).

... per nos mias indebet posse. Et si licet ne quis de
ficiat sic tam latenter omnes, sed quod ex suo frumento
panem ostendat, non patimur frumentum aliquippe
exponimus, neque frumentum aqua pinguis queat, ut
colamus ipsa terra puro frumento sustinatur. Et cunctis ac
debet et frumento et aqua. Et si non possumus ex frumento frumento,
tunc debet et aqua et frumento. Quia et aqua et frumento
non possunt ex frumento frumento ostendere. Et cunctis ac
debet et aqua et frumento. Non enim frumentum
est in frumento, non enim aqua est in aqua, non enim
frumentum est in aqua, non enim aqua est in frumento. Et
per auditorum et eis dicitur. Aliud, que si in frumento
panis est, cui respondeat hoc non est frumentum. Et
aliud est in frumento, et aliud non est in frumento. Nam
et aqua est in frumento, et aqua non est in frumento.
Et aliud est in frumento, et aliud non est in frumento. Nam
et aqua est in frumento, et aqua non est in frumento.

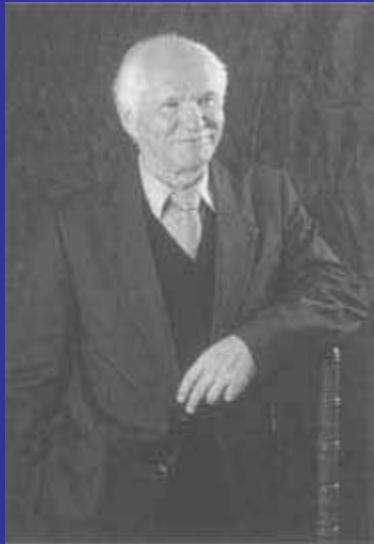
Contra ap. paulum: Cui dominus noster Iesu Christus dicitur, quod si sunt omnes lingue et scientia, et si sunt fortis fortia, et si sunt videtur et si sunt sicut reges et si sunt sicut prophetae, sed non habent caritatem, sunt eis id est fortia, ut dicitur, nullus fortis. Unde et apostolus dicit: Hoc ergo dicit dominus regnare, quare sic me fecisti: beata uita in fama infamia, quia pietate et exercitu fortia, ex parte opulenta regnante, et fama uita. Postea dicitur: Et apud regnum dei, et ex misericordia eius, qui datur, et qui datur, non habebunt fortia, sed habent fortia regnante. A multis autem uita nec aurum nec argenteum, sed fortia uita habebunt, sicut domini donum ex regnante, sed apud regnum habent ad uolum, ut resupponit in aliis locis: Autem uita finit, aut mors uite, a regnante. Autem postea res regnante uidebitur, accepit, quod domini misericordia est ei. Et uita nostra ne communione ei uocantur, quam apud hunc est. Beata uita ex aeterno regnante, tunc uita ab initio. Et cum rident: De quois ha-
bent ludus? Apud regnum uita ministerialis habet. Hoc uita uita, quibus poterat, ut apparet, tam uita, quam habebit, non alii dic ex iustitia, sed iustitia que a longe a tempore.

Verum causa vocis numeri habet sensus locum.
Dicitur vox secundum locum.
Vox geruntur quicquid geruntur sensus loci.
Vox quia nuntiatur quod sit deinde.
Vox nuntiatur quod sit deinde.
Vox nuntiatur quod sit deinde.

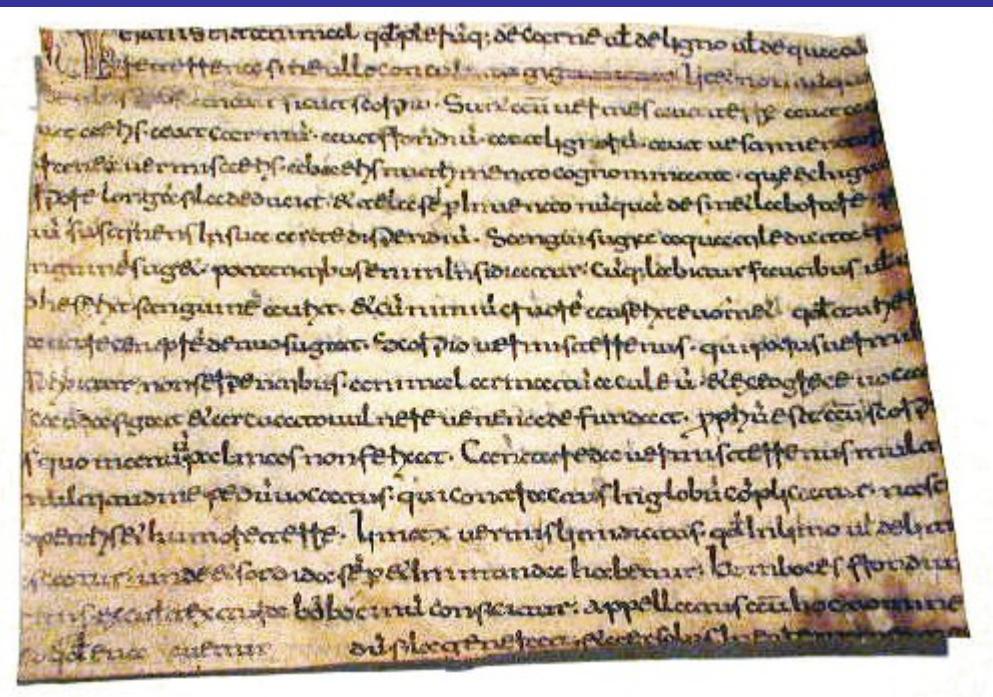
Mixtus aqua rotundus inservit tunc.
Aquae pycnate endovenatur ad modum plac-
atae si medicina à aliquo manu per-
mitte tamquam doceat indigentem
rectum rectificare. Inservit et inveneri.
Mixtus aqua rotunda sumpcio usque ad passum
adcedens intercavatur tunc seruari.
Sicut sanguis ageretur et coquatur ab aliis de facie
mox occiputum cui negatur exsiccari
quatenus te fonsalit et invenitur sanguis.
ab eorum tunc ageretur usque sanguis.
Sicut de ferre quamlibet ministratur ad certam intensitatem
aliquatenus sumpcio sanguis inveneri.
Contra exsiccationem tunc aqua rotunda remedium.

1) *ambiguitatis* et *ambiguitatis* non videtur.
2) *magis* males plazit *quam* stude.
3) *convenit* nos, *mena* sit *ca.*

14 am mala confusione sept. cum e. Seruit nunc
15 et emul. eis. sacerdotum. ut enim erit Iustitiam.
16 illius pia. intentio. tunc et. tunc certe.
17 illa per illa deo. qui misericordia recipit.
18 iniquitate in ferre. scelus. sicut et. in domini cl
name peccatum. actio ei.
19 et in aliis. ut. in aliis. ut. in aliis. pof
omergo peccatum. Botanorum est.
Omnis confessione. qd. nemo poterit remittens.
Quoniam. sed. ualua. retulit. sed. leto.
Qd. ualua. quod. dicit. qd. ualua.
Nra. actus. ut. in aliis. psc. ualua. confrat. psc.
et. in. una. offertur. max. in terra. presentur.
Uigilans. deo. nra. ualua. domus. et.

Fragment rukopisa kojeg je dešifrirao prof. dr. *Mirko Dražen Grmek*. (Krapina, 1924. - Pariz, 2000.)

Tekst sadrži recepturu za liječenje od ujeda insekata, fragment se smatra **najstarijim pisanim ljekarničkim dokumentom pronađenim kod nas**.

Potječe iz 10/11. iz djela **Etimologija Isidora Seviljskog** stoljeća. napisan dalmatinskom beneventanom u nekom od samostanskih skriptorija, poslužio je kao dopuna učvršćenju u koricama jedne inkunabule. Pronađen je prilikom njezine restauracije.

Priprava lijekova u Dubrovniku, kao i na Orijentu, bila je u rukama ljekarnika, a ne liječnika kao što je bio običaj u Europi.

U sklopu franjevačkog samostana u Dubrovniku osnovana je 1317. g. ljekarna, koja je isprva bila ljekarna što se bavila prodajom ljekovitih trava, a kasnije su se tu prodavali i pravi lijekovi.

Na pročelju rodne kuće Marka Antonija de Dominisa u Rabu

Prvo medicinsko djelo na hrvatskom jeziku, je napisao dubrovački dominikanac, prirodoslovac, učitelj filozofije i retorike Ignacije Akvilin (Ignacije Aquilini) još 1705.

“*Kućni liječnik*”, Djelo je sastavljeno u stihovima. Sadržajem nadmašuje mnoga prethodna i naknadna medicinska stručna izdanja. Ostalo je u rukopisu i čuva se u dominikanskoj knjižnici Dubrovnik.

Medicina ruralis illiti vrachtva ladanyiszka

je prvo tiskano izvorno stručno medicinsko djelo,
objavljeno 1776. autor je varaždinac *Ivan Krstitej*
Lalangue banski liječnik i fizik Varaždinske županije.

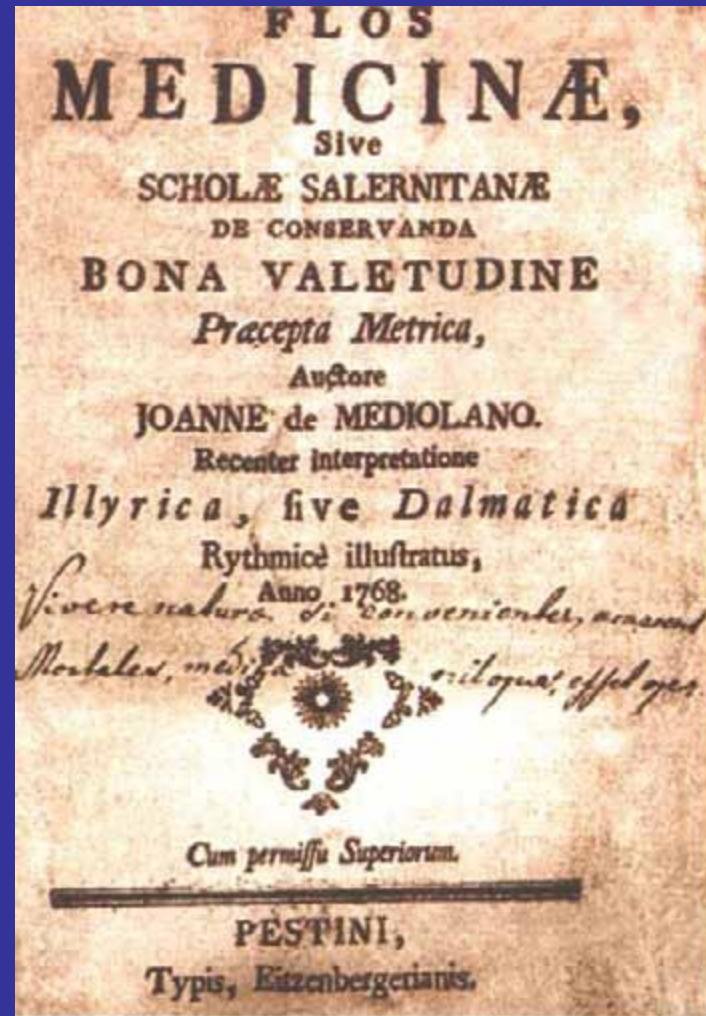
*U knjizi I.K. Lalangue piše da »iako živi u Varaždinu,
mnogo je toga prihvatio od onog što je pročitao u stranim
knjigama«.*

*Ta je knjiga bila ponajprije - „...namijenjena seljacima i
najširem puku sa željom da ih pouči o načinu čuvanja
zdravlja i liječenju dostupnim načinima i lijekovima koje
sami mogu prirediti kod kuće“.*

Fra Emerik Pavić je u Budimpešti godine 1768. objavio prijevod sa latinskog - CVIT LIKARIJE, i tu je ingeniozno preveo savjete u formi stihova...

Original se zvao FLOS MEDICINÆ djelo salernske škole, korišteno još od 8. stoljeća u Italiji (empirijska medicina).

**Zašto čovik na svitu umire,
Kom žalfija u vrtu izvire?
Lika nema na svitu takvoga
Od polaska da liči smrtnoga.
Sve žalfije žile pokripljuje
I drhtanje ruku odnimljuje,
A groznicu jaku zadavljuje,
Kad čovika ona napastuje.
Spikinarda, tašci i žalfija,
Ren i pelin a i bilunija
Ozdravljuju svakog drhtavoga,
Sve s pomoćom mogućega Boga.**

Flora Dalmatica

Prof. Roberto de Visiani (Šibenik, 9. travnja 1800. - Padova, 4. svibnja 1878.), dugogodišnji ravnatelj botaničkog vrta Padovi. Napisao je djelo „Flora Dalmatica” u tri velika toma. U njoj je obradio 2250 biljnih vrsta. Po prvi put je opisao 60 novih vrsta i 5 novih rodova biljaka.

SVEUČILIŠTE U
ZAGREBU

Farmaceutski fakultet jedan je među najstarije osnovanim fakultetima u Hrvatskoj.

Rješenjem cara i kralja Franje Josipa I. od 4. listopada 1882. i Naredbom Kraljevskog zemaljskog vladina odjela za bogoštovje i nastavu od 11. listopada iste godine.

Nastava farmacije na Sveučilištu u Zagrebu započela je 1882. osnivanjem "farmaceutskog učevnog tečaja" na Zagrebačkom sveučilištu, a pri tadašnjem Mudroslovnom fakultetu.

„Pouka o načinu čuvanja zdravlja i liječenju dostupnim načinima i lijekovima koje sami mogu prirediti kod kuće“

Hvala na pažnji!

Ivica Košak, dipl. inž.,
Wiesbaden 13. siječnja 2011.

